

Fagplan for bachelorstudiet i revisjonsfag

Fagplan for bachelorstudiet i revisjonsfag.....	1
Innledning.....	2
Mål.....	2
Innhold.....	3
Organisering og arbeidsmåter	6
Vurdering og eksamensordning.....	7
Regelverk og utfyllende bestemmelser	10
Kursbeskrivelser	11

Innledning

Hvem gjelder fagplanen/kursbeskrivelsene for

Denne fagplanen gjelder for kullet tatt inn i 1. år høsten 2006. Studenter som har hatt permisjon eller fått reservert plass på grunn av hengefag skal som hovedregel fullføre studiet etter den fagplanen som gjelder for det kullet de gjenopptar studiet sammen med. Det tas forbehold om endringer i fagplanen.

Kursbeskrivelsene vedtas for ett studieår om gangen, slik at det vil være den nyeste kursbeskrivelsen i faget som gjelder ved førstkomende ordinære eksamen og påfølgende kontinuasjonseksamen. Dersom det rent unntaksvis skulle bli nødvendig å foreta endringer midt i studieåret, vil klassen bli orientert og kursbeskrivelsene på nettet blir oppdatert.

Overgangsordninger

Fra og med kullet som startet høsten 2003 var fagene Foretaksstrategi og Samfunnsvitenskapelig metode tatt inn i fagplanen som obligatoriske fag. For studenter som startet etter gammel studieplan, men som ennå ikke har fullført og bestått studiet, vil det – frem til 1. september 2007 - bli foretatt en individuell vurdering på hvorvidt de må ta disse to nye fagene i tillegg til øvrige fag de mangler for å kvalifisere for bachelorgraden i økonomi og administrasjon. Etter 1. september 2007 må samtlige som skal ha tildelt graden, ta de to nye fagene.

Om studiet

Det 3-årige revisorstudiet utdanner revisorer såvel til private revisjonsselskap som til kommunal og statlig forvaltning. Behovet for revisorer har vært stadig voksende, og også i framtiden må man anta at det vil være et stort behov for denne yrkesgruppen.

Fullført og bestått studium gir rett til tittelen bachelor i revisjonsfag.

Det særegne ved revisorstudiet er at det gir en yrkesutdannelse samtidig med at det også er en meget god generell økonomisk utdanning som gjør kandidatene velegnet for mange typer stillinger innen offentlig og privat administrasjon. Revisorer benyttes til rådgivning innenfor skatt, økonomi og regnskap. Revisoryrket regnes som et yrke med meget høye kompetansekrav og også et yrke hvor det stilles store krav til redelighet. Fagområdene en revisor arbeider innenfor er i stadig utvikling og det stilles derfor ekstra store krav til kontinuerlig faglig oppdatering.

Opptakskrav

For å søke opptak til studiet kreves generell studiekompetanse. Det stilles ellers ikke krav om en spesiell fagkombinasjon fra videregående skole. Studenter som ikke har tilstrekkelige forkunnskaper i matematikk tilbys et forkurs. Forkurset går parallelt med den øvrige undervisningen. Det kan også søkes opptak på grunnlag av realkompetanse. Da er kravene at søkeren må være 25 år eller eldre i søknadsåret, ikke ha generell studiekompetanse og kunne dokumentere minimum 5 års fulltids yrkespraksis fra kontorarbeid innen offentlig eller privat sektor. Inntil 2 år kan erstattes av ulønnet arbeid, organisasjonsarbeid eller liknende. Videre kreves tilstrekkelige ferdigheter i norsk (eller annet nordisk språk) og i engelsk til å kunne gjennomføre studiet, samt dokumenterte kunnskaper i matematikk på nivå med kravet som inngår i generell studiekompetanse eller tilsvarende.

Mål

Revisorstudiet skal føre fram til registrert revisoreksamen. 3-årig revisorutdanning er en yrkesutdanning innenfor økonomi og regnskap. Den skal gi studentene en teoretisk og yrkesrettet

utdanning slik at de etter avsluttet utdanning kan arbeide som registrerte revisorer innenfor både privat og offentlig sektor. Utdanningen skal også danne grunnlaget for mastergradsstudium i revisjon.

Fagsammensetningen i de to første årene er i hovedsak nokså lik de to første årene av bachelorstudiet i økonomi og administrasjon, mens fagene i tredje år dekker de mer spesielle kunnskaper som er nødvendige for revisoryrket. Det er derfor grunnlag for å hevde at revisorstudiet både er en generell økonomisk-administrativ utdanning og en spesialisering rettet mot utøvelsen av revisjonsfunksjonen. Dette fører til at mange av målene for bachelorstudiet i økonomi og administrasjon også vil gjelde for revisorstudiet, men i tillegg kommer disse mer spesifikke målene for revisorstudiet:

- Å gi studentene den teoretiske utdanning som en anser nødvendig for å utføre oppgaver som tilligger en registrert revisor
- Å kvalifisere for oppgaver av regnskaps- og revisjonsmessig art i den offentlige og private sektor av samfunnet
- Å kvalifisere for opptak til mastergradsstudium i revisjon

Innhold

Denne fagplanen bygger på Rammeplan for treårig revisorutdanning, fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 25. juni 2003.

Fagoversikt:

1. studieår		2. studieår		3. studieår	
		Høst	Vår		
Bedriftsøkonomisk analyse med IKT (20)		Investeringsplan og finansiering	Samfunnsvitenskapelige metode (10)	Revisjon (20)	

			a t e g i (5)	
Rettslære for revisorer (15)				

		Regnskap for revisorer (15)	Årsregnskap og god regnskapsskikk(15)

Første studieår er felles for bachelorstudiet i økonomi og administrasjon og bachelorstudiet i revisjonsfag, med unntak av rettslærefaget. I slutten av andre semester må man velge hvilket av de to studiene man ønsker å gå videre på. De som velger økonomi og administrasjon avlegger eksamen i rettslære etter andre semester, mens de som velger revisjonsfag fortsetter med faget og avlegger eksamen først etter tredje semester. Andre studieår ved de to studiene er også i hovedsak nokså likt, mens studiene skiller seg vesentlig fra hverandre fra og med 3. studieår. I 3. år konsentrerer man seg om de sentrale revisjonsfagene som er Revisjon, Årsregnskap og god regnskapsskikk, Regnskap og budsjettering i offentlig sektor og Skatterett.

For at studentene skal utvikle evne til å foreta et selvstendig utredningsarbeid om et emne, inngår det en obligatorisk prosjektoppgave i 3. studieår. Prosjektoppgaven skal behandle et tema som knytter seg opp mot lærestoffet i 3. studieår, og oppgaven må være bestått for å kunne ta de fleste eksamener i 3. år. Se de enkelte kursbeskrivelser.

Organisering og arbeidsmåter

Krav til studieprogresjon

Studiet er krevende og forutsetter at man er student på heltid. Det gis ikke tilbud om deltidsstudium. Studenter som har akseptert studieplass, kan bruke inntil to år utover normert studietid til å fullføre studiet. Se nærmere informasjon i heftet "Viktig studieadministrativ informasjon". Også i forskrift om studier og eksamen ved Høgskolen i Oslo finner du nærmere informasjon om studieretten, bl.a. når det gjelder tap av studierett. Vær spesielt oppmerksom på at man kan miste studieretten dersom man har brukt tre forsøk ved eksamen, og at man må vente tre år for å kunne søke nytt opptak til studiet. Forskriften regulerer også mulighetene for å innvilges permisjon fra studiet.

For å begynne i 2. studieår kan en maksimalt - etter ny/ utsatt eksamen i august/ september - ha ett hengefag fra 1. studieår. Tilsvarende kan en maksimalt ha to hengefag fra 1. og 2. studieår for å begynne i 3. studieår, og dessuten må man ha bestått Regnskap for revisorer. I motsatt fall må en vente med å fortsette i henholdsvis 2. eller 3. år, og man kan i så fall be om at plassen blir reservert til neste studieår, jf reglene om at man kan bruke inntil to år utover normert tid til å fullføre studiet. For studenter som får plassen reservert, er det en forutsetning at studenten innen neste studiestart tilfredsstiller kravet. Ved sykdom kan det i særskilte tilfeller gis dispensasjon fra regelen om maksimalt antall hengefag for å begynne i 2. eller 3. studieår.

For å ta eksamen i enkelte fag, forutsettes det først at spesielle fag tidligere i studieløpet er bestått (eventuelt at det er innvilget fritak for faget på grunnlag av tilsvarende kurs fra andre studier). Det vil være angitt i den enkelte kursbeskrivelse, dersom det stilles slike krav.

Så lenge en har studierett ved studiet, betaler en ikke eksamensavgift for ny/utsatt eksamen, forbedring av karakterer eller andre enkeltksamener. Dette gjelder også studenter som er innvilget permisjon og studenter som har fått reservert plass i henholdsvis 2. eller 3. år til neste studieår.

Valg av studieretning (økonomi og administrasjon eller revisjon)

Det er felles opptak til bachelorstudiet i økonomi og administrasjon og til bachelorstudiet i revisjonsfag, men innen 1. mars i første studieår må studentene velge hvilket av disse studiene de vil fortsette på.

Arbeidsmåter

Studentene har ansvar for egen læring. Dette krever både deltagelse ved undervisningen, selvstendig arbeid og samarbeid med andre studenter. Studentene blir ved studiestart inndelt i grupper.

Undervisningen blir gitt i varierende form ved bruk av forelesninger i auditorier, klasseromsundervisning, gruppearbeid og prosjektarbeid. Selv om det ikke er obligatorisk undervisning, forutsettes det at studentene møter regelmessig til undervisningen. Prosjektarbeid er en viktig del av studentenes arbeid med lærestoffet, og i flere fag er det et krav for å kunne avlegge eksamen, at man har levert og fått godkjent prosjektarbeid i faget. I andre fag vil det bli vurdering underveis i form av for eksempel tellende prøver eller innlevering av oppgaver, eventuelt sammen med en sluttaksamen.

Det å lære seg å anvende informasjonsteknologi i ulike sammenhenger er en viktig del av revisorsstudiet. Studentene oppfordres til å benytte datateknologi i arbeidet med lærestoffet i de fleste fag, og det forventes at man ellers er fortrolig med PC-bruk, som for eksempel e-post og Fronter (se nærmere informasjon under avsnittet Informasjon/frister). Studentene får utdelt egen e-postadresse ved studiestart, og mye informasjon gis til studentene over e-post og Fronter.

Pensum

Den oppsatte pensumlitteratur i den enkelte kursbeskrivelse kan bli endret på kort varsel. Det er derfor viktig å holde seg orientert om hva som er pensum, for eksempel på forelesningene.

Forkurs i Matematikk

Undervisningen i Matematikk (5 studiepoeng) bygger på nivå tilsvarende 2MX, 2MZ fra videregående skole. Studenter som ikke har disse forkunnskapene, tilbys et forkurs i 1. semester. Mer om innholdet i forkurset finnes under kursbeskrivelsen i Matematikk.

Vurdering og eksamensordning

I valg av vurderingsformer ser vi hvert studieår som en helhet. Vurderingsformer og arbeidskrav vil bli tilpasset ut fra det som er mest hensiktsmessig både faglig, pedagogisk og praktisk. Som en generell regel vil tradisjonelle sluttksamener sees på som mest hensiktsmessig på innføringskurs med mange studenter, mens mappevurdering og andre vurderingsformer i større grad brukes på høyere nivå og i kurs med mindre grupper av studenter. Det vektlegges at studentene totalt sett i løpet av studieåret skal ha jevnlig innleveringer både av individuelle oppgaver og gruppeoppgaver med tilbakemeldinger fra faglærere. Vi ser fagene i hvert studieår i sammenheng slik at arbeidsbyrden fordeles best mulig ut over hele studieåret for studentene.

Ekstern sensor vil brukes aktivt for kontroll av studieopplegg og til vurdering av eksamen. Måten ekstern sensor brukes på, vil variere fra fag til fag avhengig av faglig og pedagogisk opplegg.

Vurderingsformer/eksamensordning og eksamenstidens varighet er angitt i den enkelte kursbeskrivelse. Det benyttes gradert karakterskala fra A til E for bestått eksamen, og F for ikke bestått. Eventuelt benyttes Bestått/Ikke bestått. Det vil være angitt i kursbeskrivelsen hvilket vurderingsuttrykk som brukes.

Registrerte studenter blir- når de semesterregistrerer seg og bekrefter sin utdanningsplan - automatisk oppmeldt til alle ordinære eksamener, jf fastsatt eksamensplan for det kull en tilhører, så fremt en ikke er innvilget permisjon eller er innvilget fritak i det aktuelle fag. Det er derfor viktig at man gir beskjed til skolen dersom man slutter ved studiet, slik at man ikke blir stående oppmeldt til eksamener man ikke skal ta. En kan ikke velge å utsette en eksamen til senere semester, og en har heller ikke lov til å melde seg opp til eksamen på høyere nivå enn det årstrinnet en er registrert på.

Bruk av kalkulator ved eksamen

Kalkulatoren skal utgjøre en enkelt gjenstand og ha lommeformat.

Kalkulatoren må ikke ha mulighet for kommunikasjon med andre dataenheter.

Eksternt utstyr kan ikke brukes under eksamen, slik som ekstra minne- og kassettfunksjon.

Kalkulatoren tillates ikke koblet til strømnett.

Kalkulatoren skal ikke avgi lyd.

Kalkulatorminnet skal tømmes før eksamen. Unntak: Ved eksamener hvor det er tillatt med alle skrevne og trykte hjelpemidler er det ikke nødvendig å tømme minnet. Tillatte hjelpemidler vil fremgå av hjelpemiddellisten som utarbeides før den enkelte eksamensperiode.

Klage på karakter

Når det gjelder klage på karakter vises det til §5-3 i Lov om universiteter og høyskoler, samt til informasjon om prosedyrene som er utarbeidet av høyskolen sentralt. Ved mappevurdering kan man normalt kun klage på endelig karakter på mappen. Dersom mappen inneholder deler som er av slik art at bedømmelse ikke kan etterprøves, vil det normalt ikke være klagemulighet på mappen. I fag med mappevurdering, hvor det er oppgitt konkret hvor mange prosent den enkelte del i mappen skal utgjøre og det blir gitt en karakter for hver gjennomført del, kan det klages på de delkarakterer som kan etterprøves. Klagefrist gjelder i så fall i forhold til kunngjøring av sensur på den aktuelle del.

Studentene er forpliktet til å sette seg inn i Forskrift om studier og eksamen ved Høgskolen i Oslo, utfyllende regler for eksamen og annen informasjon som blir gitt i forbindelse med eksamen.

Arbeidskrav

Arbeidskrav er knyttet opp mot eksamensretten, og dersom arbeidskravet ikke er godkjent vil man bli nektet adgang til eksamen i faget. Det kan være forprøve, prosjektarbeid eller annet. Eventuelle arbeidskrav vil være angitt i den enkelte kursbeskrivelse, og det er viktig at studentene gjør seg kjent med disse så snart det enkelte kurset starter.

Prosjektarbeid og andre arbeidskrav må leveres/gjennomføres innen fastsatte frister. Overskridelse av fristen medfører at en ikke får avlegge eksamen i faget. Faglærer vil gi beskjed om frist. For mer informasjon om arbeidskrav viser vi til heftet Viktig studieadministrativ informasjon, bl.a. i tilfeller hvor det er innført nye arbeidskrav.

Vitnemål

For fullført og bestått studium utstedes vitnemål med tittelen bachelor i revisjonsfag. Studenter som er innvilget fritak i enkeltfag, vil på vitnemålet få påført FRITATT for faget. Det overføres ikke Fagplan for bachelor i revisjonsfag

karakterer fra andre utdanningsinstitusjoner.

Dersom en tar hele eller deler av studiet som privatist, uten tidligere å ha vært tatt opp som ordinær student ved Økonomiutdanningen, har man også rett til vitnemål dersom fag tatt ved andre utdanningsinstitusjoner godkjennes og en til sammen har dekket alle fagene i henhold til vår fagplan og ellers tilfredsstiller kravene i henhold til høgskolens forskrift om bachelorgrader. Det samme gjelder for våre studenter som har tatt deler av studiet ved andre utdanningsinstitusjoner. Unntak: Studenter som er tatt inn direkte i 3. år på grunnlag av vitnemål fra siviløkonom-, diplomøkonom- eller høgskolekandidatutdanning i økonomi og administrasjon fra en norsk institusjon, og har fått en generell innpassing av de to første årene. Disse trenger ikke å ha dekket hvert enkeltfag på 1. og 2. år i henhold til vår fagplan. For alle studenter som har tatt deler av utdanningen ved andre skoler, er det en forutsetning at øvrige krav til en bachelorgrad i revisjonsfag fra HiO er oppfylt, jf høgskolens bachelorforskrift som blant annet krever at man har 15 studiepoeng selvstendig arbeid.

For studenter som allerede har en bachelorgrad, kan maksimalt 60 studiepoeng fra denne graden brukes i bachelorgraden i revisjonsfag. Dersom man får fritak for mer enn 60 studiepoeng på grunnlag av en tidligere bachelorgrad, vil det etter fullført og bestått studium bli utstedt en karakterutskrift og en bekreftelse som dokumenterer at man har bestått de teoretiske krav til revisorstudiet. Disse kan brukes overfor Kredittilsynet når det søkes om autorisasjon som registrert revisor, sammen med vitnemål fra den tidligere bachelorgraden.

Krav for å bli registrert revisor

Studenter som har bestått alle eksamener med E eller bedre får vitnemål. For å kunne bli registrert revisor, må imidlertid karakteren på eksamen i Revisjon, Årsregnskap og god regnskapsskikk, Rettslære for revisorer og Skatterett være C eller bedre.

Det stilles dessuten krav om tre års relevant praksis (fastsettes av Kredittilsynet). Videre kreves det, i henhold til revisorloven av 15. januar 1999, at man har gjennomgått en praktisk prøve som dokumenterer at man er egnet til å påta seg revisjonsoppdrag.

Søknad om godkjenning som registrert revisor avgjøres av Kredittilsynet.

Bestått eksamen gir også adgang til å søke mastergradsstudier i revisjon.

Fritak i fag/overflytting fra andre høyskoler

Studenter som har tatt ett eller to år av et tilsvarende studium ved andre høyskoler, kan fortsette sine studier ved Økonomiutdanningen ved Høgskolen i Oslo. Dette kan gjøres på to måter.

Enten kan de søke opptak til 1. år på ordinært vis gjennom Samordna Opptak, og deretter søke fritak for de fag som er avlagt ved andre høyskoler. De vil da kunne starte direkte i 2. år dersom de – etter fritaksbehandlingen - maksimalt mangler ett fag fra vårt 1. år. Det er imidlertid enkelte fag i 2. år som ikke kan tas før bestemte fag i 1. år er bestått. For å kunne starte direkte i 3. år, kan de maksimalt mangle to fag fra vårt 1. og 2. år. En kan ikke mangle Regnskap for revisorer, da dette faget kreves for å ta eksamen i de fleste fag i 3. år. Eventuelle fag de mangler fra vårt 1. eller 2. år må tas før det kan utstedes vitnemål. Frist for å søke om fritak er 5. september og det søkes samlet for alle fag en ønsker fritak for. Se heftet "Viktig studieadministrativ informasjon" for mer informasjon i forbindelse med fritak.

De kan også søke direkte overflytting til 2. eller 3. år ved å søke direkte til høyskolen. Overflytting er kun aktuelt dersom en har bestått 1. år eller 1. og 2. år av samme studium ved en annen offentlig høyskole i Norge. Øvrige må søke via Samordna opptak. Unntak: De som allerede har fullført og bestått høyskolekandidatstudiet i økonomi og administrasjon, diplomøkonomstudiet eller siviløkonomstudiet, kan søke direkte opptak til høyskolen. Dersom man har bestått Regnskap for

revisorer, eventuelt Finansregnskap med årsoppgjør, kan man få innpassing direkte i 3. år. Rettslære for revisorer fra 2. år må likevel tas før det kan utstedes vitnemål. Videre må Regnskap for revisorer tas før det kan utstedes vitnemål dersom en kun hadde Finansregnskap med årsoppgjør fra sin tidligere utdanning. De som ikke har minimum Finansregnskap med årsoppgjør fra tidligere utdanning, må starte i 2. år. For mer informasjon om overflytting og direkte opptak til høghskolen vises det til følgende nettside <http://www.hio.no/content/view/full/31805>

Regelverk og utfyllende bestemmelser

Det vises for øvrig til Lov om universiteter og høghskoler, Forskrift om studier og eksamen ved Høghskolen i Oslo, Utfyllende bestemmelser om den praktiske gjennomføringen av eksamen ved Høghskolen i Oslo. Disse finner du på nettet: <http://www.hio.no/content/view/full/5448>

I tillegg viser vi til heftet "Viktig studieadministrativ informasjon" som det er henvist til flere ganger. Dette heftet er utarbeidet ved avdelingen og gis ut til alle nye studenter ved studiestart.

Studieadministrativ informasjon gis hovedsakelig til studentene via Fronter (vårt elektroniske kommunikasjonsverktøy) eller via e-post. I enkelte tilfeller kunngjøres informasjon ved oppslag eller deles ut. Studenten er selv ansvarlig for å holde seg ajour med den informasjon som blir gitt. I all hovedsak vil aktuell informasjon samt frister være å finne i heftet "Viktig studieadministrativ informasjon". En student som ikke overholder en frist, vil normalt ikke få sin sak behandlet. Ved sykdom eller annet fravær må derfor studenten sørge for å ta kontakt med servicesenteret eller en annen student som kan opplyse om gitt informasjon. Tilsvarende gjelder for studenter som er i utlandet som utvekslingsstudenter. Det kan i særlige tilfelle gjøres unntak.

Kursbeskrivelser

Her følger en oversikt over fagene i bachelorstudiet i revisjon:

FAGBETEGNELSE	Studiepoeng	Status
Bedriftsøkonomisk analyse med IKT	20	Obligatorisk
Investering og finansiering	10	Obligatorisk
Rettslære for revisorer	15	Obligatorisk
Regnskap for revisorer	15	Obligatorisk
Mikroøkonomi I	5	Obligatorisk
Makroøkonomi og offentlig økonomi	10	Obligatorisk
Matematikk	5	Obligatorisk
Statistikk	5	Obligatorisk
Samfunnsvitenskaplig metode	10	Obligatorisk
Markedsføring	5	Obligatorisk
Organisasjon I	10	Obligatorisk
Organisasjon II	5	Obligatorisk
Foretaksstrategi	5	Obligatorisk
Revisjon	20	Obligatorisk
Årsregnskap og god regnskapsskikk	15	Obligatorisk
Skatterett	20	Obligatorisk
Regnskap og budsjettering i offentlig sektor	5	Obligatorisk
English for Accountants	5	Valgfritt

NBED04H Bedriftsøkonomisk analyse m/IKT

Gjelder for:	2006-2007	Semester:	Første og	Studium:
Studiepoeng:	20		andre	Bachelor obligatorisk
Fagansvarlig:	I. Aasbø			

Mål

Studentene skal få innsikt i grunnleggende bedriftsøkonomiske teorier, metoder og modeller. Videre skal studentene få trening i bruk av økonomiske modeller og økonomiske analysemetoder. De skal beherske sentrale temaer knyttet til økonomisk rapportering rettet mot bedriftsinterne såvel som bedriftseksterne informasjonsmottakere. Sentralt her står anvendelsen av slike data i beslutningssammenheng. Studentene skal få grunnleggende kunnskaper om finansregnskapet og bokføringen av dette, herunder øvelse i årsoppgjør.

En viktig del av kurset er å gi studentene innsikt i ulike modeller for driftsregnskap og budsjett, herunder oppøve forståelsen for modellene og drøfte ulike vurderingsproblemer i tilknytning til disse. Videre inngår å oppøve forståelsen for økonomistyring ved hjelp av budsjetter og driftsregnskap samt forståelsen for hvilke data fra driftsregnskapet som er relevante og irrelevante i ulike beslutningssituasjoner.

Oppøving i evnen til å analysere data fra finansregnskapet er også en viktig del av arbeidet i dette faget. Faget skal også gi forståelse av hvor viktig bruk av IKT i bedriftsøkonomisk sammenheng er, herunder grunnleggende teoretisk innsikt og øvelse i programvare innen tekstbehandling, regneark, presentasjon og bruk av internett.

Innhold

Kurset består av tre delemner. Beskrivelse av disse:

Emnebeskrivelse i Grunnleggende bedriftsøkonomisk analyse og innsikt om, og øvelse i bruk av IKT.

Mål:

Emnet skal gi de første og nødvendige grunnleggende kunnskaper i bedriftsøkonomisk teori og metode samt en oversikt over funksjonene i foretaket som økonomisk enhet. Hovedvekten legges på å øve inn bedriftsøkonomisk tankegang. Emnet skal være generelt og anvendelig for alle bransjer. Man skal forstå innholdet i aktuelle begreper og teorier, og gis innsikt i hvordan økonomistyringsdata kan benyttes til kontroll og beslutninger, og kunne utnytte dette i praksis. Emnet skal også gi studentene kunnskaper om hvordan en datamaskin fungerer, og hvordan den kan brukes i forbindelse med nyttig programvare.

Faglige elementer som dekkes:

- Bedriften og dens plass i det økonomiske system
- Økonomifunksjonens rolle og plass i bedriften
- Enkle investeringskalkyler
- Kostnads- og inntektsteori
- Tilpasninger under ulike markedsformer
- Kalkulasjon og driftsregnskap
 - Kalkyleformer
 - Selvkost- og bidragsmetode

- Ulike driftsregnskapsformer
 - Normalkostregnskap
 - Standardkostregnskap
- -Aktivitetsbasert kalkulasjon (ABC)
- Internprising
- Noen spesielle beslutningsproblemer
- Kostnads-, resultat- og volumanalyse
- Optimalisering under restriksjoner
- Budsjettering
- Likviditetsstyring
- Datamaskinens oppbygging og virkemåte
- Opplæring i bruk av programvare for:
 - Tekstbehandling
 - Regneark
 - Presentasjon
 - Nettlesing

Emnebeskrivelse i Grunnleggende regnskap

Mål

Emnet skal gi grunnleggende kunnskaper om finansregnskapet og føringen av dette, herunder forståelse av begrepene utgifter, kostnader, utbetalinger, inntekter og innbetalinger samt beholdninger. Det skal dessuten legges stor vekt på å vise sammenhengen mellom transaksjonene og deres påvirkning på resultat og balanse. Studentene skal gjennomføre enkle årsoppgjør og kunne foreta ordinære årsoppgjørsposteringer med skatteberegninger og disponering av overskudd.

Faglige elementer som bør dekkes:

- Regnskapets oppbygging, standard kontoramme og – plan
- Registrering av forretningstransaksjoner
- MVA, arbeidsgiveravgift, skattetrekk og skattebetaling
- Transaksjonsprinsippet, sammenstillingsprinsippet og andre grunnleggende regnskapsprinsipper
- Avskrivninger
- Andre periodiseringer og avsetninger
- Generelle verddivurderingsregler for omløpsmidler og anleggsmidler
- Presentasjon av resultat og balanse etter regnskapsloven

Emnebeskrivelse i Finansregnskap med analyse

Mål:

Emnet skal gi en grunnleggende innsikt i finansregnskapets oppbygging og rammebetingelser, gi en forståelse for og nødvendige kunnskaper i å behandle sentrale regnskapsmessige måleproblemer, utarbeide kontantstrømoppstilling og foreta regnskapsanalyse.

Faglige elementer som bør dekkes:

- Krav til regnskapet
- Regnskapet som informasjonskilde
- Oppstillingsplanen for regnskapet, regnskapsprinsipper og god regnskapsskikk
- Lover og regler knyttet til verdsettelse av eiendeler og gjeld, inntekter og kostnader
- Kontantstrømoppstillingen
- Sammenhengen mellom regnskap og skatt
- Regnskapsanalyse med nøkkeltallsanalyse av lønnsomhet, likviditet, finansiering og soliditet

Organisering og arbeidsmåter

Det undervises hovedsakelig i plenumsforelesninger, men også gruppepresentasjoner vil benyttes. I tillegg gis det noe veiledning i grupper. Mye veiledning foregår gjennom internett. Arbeid med oppgaver er en vesentlig del av kurset. Som en del av kurset inngår et større prosjektarbeid i vårsemesteret. Stemplet og signert prosjektarbeid kan brukes som hjelpemiddel til eksamen, og er en forutsetning for å kunne besvare store deler av eksamen. Alle studenter skal i grupper i løpet av året lage en IKT-basert presentasjon i et bedriftsøkonomisk eller IKT-basert emne.

Arbeidskrav

Ingen

Vurdering

I vurderingen inngår en mappe og en skriftlig skoleeksamen på 4 timer. Mappen teller 40 % og skriftlig eksamen teller 60 %. Mappen består av tre deler: temapresentasjon i gruppe (se ovenfor), 3-timers innleveringsoppgave (desember) og 1-times innleveringsoppgave (mars). Begge innleveringsoppgavene skjer ved bruk av PC på skolen. Nærmere informasjon om innhold og praktisk opplegg, samt dato vil bli gitt av faglærer.

Det gis tilbakemelding etter hver del av mappen, men endelig karakter fastsettes til slutt. For å bestå mappen, må man ha deltatt på alle tre delene. Ved sykdom på presentasjonen, vil det bli gitt en ny mulighet i høstsemesteret. For studenter som ikke består mappen eller ønsker å forbedre karakteren, vil det i vårsemesteret bli gitt tilbud om nye innleveringsoppgaver. Faglærer gir beskjed om dato. Studenter som fortsatt ikke har bestått mappen eller ønsker å forbedre karakteren, må ta mappen på nytt sammen med neste kull. Alle tre delene må i så fall tas på nytt.

Det gis graderte karakterer.

For å bestå faget, må både mappe og skriftlig skoleeksamen være bestått. Man kan ta skriftlig eksamen selv om mappen ikke er bestått. Skriftlig skoleeksamen arrangeres i mai-juni. Det benyttes ekstern sensor ved den skriftlige skoleeksamenen, og intern sensor ved mappeevalueringen.

Pensum

Sending, Aage. *Grunnleggende regnskap*, 2. utgave. Fagbokforlaget
Sending, Aage. *Arbeidshefte i årsregnskap og regnskapsanalyse*, 4. utgave. Fagbokforlaget
Sending, Aage. *Innføring i Bedriftsøkonomi*, 4. utgave. Fagbokforlaget
Sending, Aage. *Arbeidsbok til innføring i bedriftsøkonomi*, 4. utgave. Fagbokforlaget
Sending, Aage. *Driftsregnskap og budsjettering*, 2. utgave. Fagbokforlaget
Sending, Aage. *Arbeidshefte til driftsregnskap og budsjettering*, 5. utgave. Fagbokforlaget
Sending, Aage. *Case i bedriftsøkonomisk analyse*, 4. utgave. Fagbokforlaget

Diverse materiell liggende på fagets nettside

NINV05H Investering og finansiering

Gjelder for:	2006-2007	Semester:		Studium:
Studiepoeng:	10	Tredje		Bachelor obligatorisk
Fagansvarlig:	Bredesen			

Mål

Kurset skal gi innføring i og grunnleggende forståelse av både kvalitative og kvantitative problemer innen foretakets investerings- og finansieringsbeslutninger. Emnet skal gi en innføring i fagets grunnleggende forutsetninger og angi et korrekt fundament for metoder og vurderinger i faget

Innhold

- Budsjettering av kontantstrømmer
- Investeringskalkyler
- Verdsetting av obligasjoner
- Før og etter skatt-kalkyler
- Nominelle og reelle kalkyler
- Usikkerhet i real- og finansinvesteringer
- Finansieringskilder og kapitalmarkeder
- Effektiv rente
- Kapitalmarkedsteori
- Fastsettelse av avkastningskrav
- Styring av arbeidskapital
- Introduksjon til opsjonsprising

Organisering og arbeidsmåter

Det undervises hovedsakelig i plenumsforelesninger. Studentene vil i tillegg arbeide med løsning av oppgaver i selvstendige arbeidsgrupper.

Forkunnskaper/sammenheng med andre fag

Kurset bygger på Bedriftsøkonomisk analyse, Samfunnsøkonomi (mikro) og Statistikk.

Arbeidskrav

Det kreves at Bedriftsøkonomisk analyse er bestått før eksamen avlegges.

Vurdering

Individuell skriftlig eksamen over 6 timer avholdes i slutten av semesteret. I karaktersetting benyttes graderte karakterer. Ekstern sensor vil sammen med faglærer sensurere besvarelsene.

Pensum

Bredesen, Ivar. 2005 *Investering og finansiering*, 3 utg. Oslo: Gyldendal Akademisk
Forlag. Artikler og handouts, kapittel 1-15

NRLREV04H Rettslære for revisorer

Gjelder for:	2006-2007	Semester:	Første, andre og tredje	Studium:	Revisor obligatorisk
Studiepoeng:	15				
Fagansvarlig:	A. J. Hofslett				

Mål

Studentene skal få kunnskaper om rettsregler, deres formål, deres funksjoner og konkrete innhold innenfor sentrale områder i samfunnet, særlig i tilknytning til økonomisk virksomhet. Videre skal studentene få trening i å analysere, vurdere og løse rettslige konflikter.

Innhold

- Rettskildene
- Innføring i forfatningsrett
- Kontraktsrett
- Erstatningsrett
- Pengekravsrett
- Kjøpsrett
- Arbeidsrett
- Panterett og kausjonsrett
- Tingsrett
- Familierett
- Forvaltningsrett
- Selskapsrett (aksjeselskaper og ansvarlige selskaper)
- Konkursrett
- Økonomisk kriminalitet

Organisering og arbeidsmåter

Det undervises i ca. 120 timer over tre semestre. Undervisningen veksler mellom plenumsforelesninger, dialog og gruppearbeid. Det vil i løpet av kurset bli gitt en rekke praktikumsoppgaver. Disse løses enten i grupper eller individuelt. Gjennomgang av oppgavene vil bli gitt i plenum og til flere oppgaver vil løsningsforslag bli utlevert.

Forkunnskaper / Sammenheng med andre fag

Ingen forkunnskaper. Faget har nær sammenheng med Samfunnsøkonomi og Bedriftsøkonomisk analyse.

Arbeidskrav

Ingen

Vurdering

Det avholdes skriftlig landsbasert eksamen over 6 timer ved slutten av tredje semester.

Pensum

Gundersen, Fridtjof Frank. 2003. *Jus for økonomer* - unntatt kap. 10, 11, 15, 16 og 17
Gundersen, Fridtjof Frank. 2000. *Hovedlinjer i forvaltningsretten*.
Børresen, Pål. 2004. *Konkurs* Oslo: Cappelen Akademisk Forlag
Gjems-Onstad, Ole. 1999 *Valg av selskapsform* Oslo: Gyldendal Akademisk Forlag

NRREV05V Regnskap for revisorer

Gjelder for:	2006-2007	Semester:		Studium:
Studiepoeng:	15	Tredje og fjerde		Revisor obligatorisk
Fagansvarlig:	Gunnar Engelsåstrø			

Mål

Formålet med faget er å gi studentene en innføring i sentrale deler av det teoretiske fundament for regnskapsavleggelse, de viktigste problemene knyttet til utarbeiding av årsregnskap, herunder konsernregnskap, samt en oversikt over de norske rammebestemmelsene på området regnskapsplikt, krav til regnskapsføringen og revisjon. Kurset gir også innføring i problemstillinger knyttet til internkontroll i bedrifter.

Innhold

Finansregnskap

- Bokføringsloven
- Regnskapslovens grunnleggende regnskapsprinsipper
- Verdivurdering av anleggsmidler
- Verdivurdering av omløpsmidler
- Vurdering av gjeldsposter
- Egenkapital
- Utsatt skatt-modellen
- Hva er et konsern - hvilke selskaper skal med i et konsernregnskap
- Konsolideringsprinsipper - Oppkjøpsmetoden
- Minoritetsinteresser
- Utsatt skatt
- Interne eliminerings
- Regnskapsstandarder til de aktuelle emnene

Regnskapsteori

- Reguleringspraksis og teori
- Prestasjons- versus formuesorienterte regnskapsteorier
- Det konseptuelle rammeverkets oppbygning og innhold
- Eiendeler
- Gjeld og egenkapital
- Inntekter og gevinster
- Kostnader og tap

Regnskapsorganisasjon

- Begrepet intern kontrollstruktur
- Kontrollstrukturens ulike mål og virkemidler
- Problemstillinger knyttet til EDB i organisasjonen
- EDB-førte regnskap
- Løsbilforskriftene
- IT-forskriftene

Organisering og arbeidsmåter

Det undervises ca. 120 timer, hovedsakelig i plenumsforelesninger. I tillegg er det nødvendig at
Fagplan for bachelor i revisjonsfag

studentene individuelt eller i grupper gjennom hele semesteret arbeider med oppgaver som er knyttet til de forskjellige emner. Som en del av kurset inngår et obligatorisk prosjektarbeid som legges til vårsemesteret.

Forkunnskaper/Sammenheng med andre fag

Faget bygger på Bedriftsøkonomisk analyse og delvis også på Investering og finansiering. Det er nødvendig å ha gode kunnskaper i elementær regnskapsføring/avslutning for å kunne følge undervisningen.

Arbeidskrav/Fagkrav

2 prosjektoppgaver må være godkjent og bestått Bedriftsøkonomisk analyse, er betingelser for å gå opp til eksamen.

Vurdering

Det avholdes skriftlig eksamen over 6 timer ved slutten av vårsemesteret. Det gis graderte karakterer. Det benyttes ekstern sensor som sammen med faglærer sensurerer besvarelsene.

Pensum

Tellefsen & Langli. *Årsregnskapet*. Oslo: Gyldendal Akademisk Forlag, 8.utg. kap. 5-15, 17 og 19

Diverse artikler fra Revisjon og Regnskap

Havsten og Moen. *Regnskapsorganisasjon*. Siste utg.

Elling J. O. *Årsrapporten – teori og regulering*. G. E. C. Gads Forlag, siste utg.

NMIK06H Mikroøkonomi I

Gjelder for:	2006-2007	Semester:		Studium:
Studiepoeng:	5	Første		Bachelor obligatorisk
Fagansvarlig:	Robert G. Hansen			

Mål

I *mikroøkonomi I* er målet at studentene skal gis en innføring i hvordan den økonomiske tilpasningen til bedrifter og husholdninger kan beskrives og analyseres, samt teori for samspillet mellom disse i ulike markedsformer. Studentene skal beherske det grafiske og matematiske analyseapparatet for konsumentens beslutninger basert på priser og inntekt, samt analyseapparatet for produsentens driftsbeslutninger under ulike målsettinger (profittmaksimering, kostnadsminimering) og markedsformer (fullkommen konkurranse, monopol). Studentene skal også øves i forståelsen av hvordan ulike former for offentlige inngrep virker på enkeltaktørenes tilpasning og prisdannelsen i markedet.

Innhold

- Konsumentteori
- Produksjonsteori
- Elementær markedsteori (frikonkurranse, monopol, prisdiskriminering)
- Effektiv ressursbruk
- Virkninger av offentlige inngrep i markeder (prisreguleringer, avgifter/subsidier)

Organisering og arbeidsmåter

Det undervises i plenumsforelesninger og i mindre grupper. I tilknytning til forelesningene blir det gitt oppgaver som til dels blir gjennomgått av faglærere.

Forkunnskaper/ Sammenheng med andre fag

Kurset bygger på Matematikk.

Arbeidskrav/ Fagkrav

Ingen

Vurdering

Individuell skriftlig eksamen på 3 timer i slutten av første semester. I karaktersettingen benyttes graderte karakterer. Eksamensbesvarelsene blir bedømt både av intern og ekstern sensor.

Litteratur og pensum

Pindyck & Rubinfeld. *Microeconomics*, Prentice Hall. siste utg.. Kap. 1-4,6-11 Obligatorisk
Hansen, Robert G. 2005 *Pristeori, studieguide fra BI Nettstudier* Anbefalt

NMAK07V Makroøkonomi og offentlig økonomi-

Gjelder for:	2006-2007	Semester:		Studium:
Studiepoeng:	10	Andre		Bachelor obligatorisk
Fagansvarlig:	Robert G. Hansen			

Mål

I *makroøkonomi* får studentene en innføring i hvordan den økonomiske aktiviteten i et land kan måles og forklares. Teori for økonomisk vekst forklarer den langsiktige økonomiske utviklingen i samfunnet, mens modeller som tar for seg årsaken til og virkningen av konjunktursvingninger tar utgangspunkt i et kortsiktig tidsperspektiv. I sistnevnte tilfelle studeres virkningen av myndighetenes penge- og finanspolitikk under ulike forutsetninger. Eksempelvis forklares virkninger av endringer i renten på kronekursen, driftsbalansen og aktivitetsnivået i økonomien. Kurset tar også for seg ulike modeller som kan brukes til å forklare inflasjon, og hvorfor mange sentralbanker styrer etter bestemte inflasjonsmål i pengepolitikken.

I *offentlig økonomi* belyses den offentlige sektors rolle når det gjelder å utnytte samfunnets begrensede ressurser mest mulig effektivt. Først redegjøres det for hva som skal til for at frie markeder skal gi et samfunnsøkonomisk effektivt resultat (generell likevekt). Deretter studeres ulike typer markedssvikt, og hva myndighetene eventuelt kan gjøre for å korrigere markedene. I denne sammenheng behandles ulike problemer knyttet til asymmetrisk informasjon, kollektive goder og eksterne virkninger.

Innhold

- Makroøkonomi
- Nasjonalregnskap
- Økonomisk vekst
- Strukturell arbeidsledighet
- Konjunkturmodeller og virkningen av finans- og pengepolitikk
- Inflasjon
- Aktuelle økonomiske problemstillinger

- Offentlig økonomi
- Generell likevekt
- Asymmetrisk informasjon
- Kollektive goder
- Eksterne virkninger

Organisering og arbeidsmåter

Det undervises i plenumsforelesninger og i mindre grupper. I tilknytning til forelesningene blir det gitt oppgaver som til dels blir gjennomgått av faglærere. Det blir også gitt innleveringsoppgaver.

Forkunnskaper/ Sammenheng med andre fag

Kurset bygger på Matematikk og Mikroøkonomi I.

Arbeidskrav/ Fagkrav

Ingen

Vurdering

Individuell skriftlig eksamen på 5 timer i slutten av andre semester. I karaktersettingen benyttes graderte karakterer. Eksamensbesvarelsene blir bedømt både av intern og ekstern sensor.

Litteratur og pensum

Steigum, E. *Moderne makroøkonomi*. Oslo: Gyldendal Akademisk Forlag. Siste utg. Obligatorisk

Pindyck & Rubinfeld.: *Microeconomics*,. Prentice Hall. Siste utg. Kap. 16-18 Obligatorisk

Steigum, E. og Robert G. Hansen. 2005. *Hjelper til Moderne makroøkonomi*. 2. utg. Gyldendal Akademisk Forlag 2005. Anbefalt

St. meld. nr. 1 (2005-2006). *Nasjonalbudsjettet 2006*. Oslo: Finans-og tolldepartementet. Anbefalt

Hansen, Robert G. 2005 *Makroøkonomi, studieguide fra BI Nettstudier*, 2005. Anbefalt

NMA04H Matematikk

Gjelder for:	2006-2007	Semester:		Studium:
Studiepoeng:	5	Første		Bachelor obligatorisk
Fagansvarlig:	Bjørnar Larssen			

Forkurs:

Forkurset er et frivillig innføringskurs for studenter som ikke har tilstrekkelige kunnskaper i matematikk fra videregående skole eller som trenger oppfrisking i faget. Målet er å forberede studentene til det obligatoriske kurset i matematikk. Det avholdes ca. 28 timer forelesning/oppgavegjennomgåelse i løpet av de tre første ukene av høstsemesteret. Det legges vekt på oppgaveløsning. Kurset inneholder ikke arbeidskrav, det gis ikke vurdering av studentene og forkurset gir heller ikke studiepoeng.

Innhold

- Regneregler for reelle tall, brøkgregning, faktorisering
- Røtter og potenser
- Likninger, ulikheter, intervaller, polynomer, polynomdivisjon
- Litt mengdelære, tallverdi, irrasjonale likninger
- Koordinatsystem, rette linjer, sirkler, likningssystemer
- Polynomfunksjoner, rasjonale funksjoner og asymptoter
- Innføring i derivasjon og enkel anvendelse

Pensum

Bjørnstad, Olsson, Søyland og Tolcsiner (2001, 5. utg.): "Matematikk for økonomi og samfunnsfag". Høyskoleforlaget.
Oppgavesamling.

Obligatorisk kurs:

Mål

Kurset skal gi kunnskaper i matematikk som anvendes innen bedrifts- og samfunnsøkonomi og i statistikk. Studentenes evne til logisk og analytisk tenkning skal oppøves.

Innhold

- Matematikkurset inneholder sentrale emner innen matematisk analyse med særlig vekt på økonomiske modeller og anvendelser
- Derivasjon og funksjonsanalyse: Grenser, kontinuitet, derivasjonsregler, enkle og sammensatte funksjoner, kjerneregler, elastisitetsberegninger
- Anvendelse av derivasjon: Maksimums- og minimumsproblemer, funksjonsdrøfting
- Eksponensial- og logaritmefunksjoner: Tallet e , naturlig logaritme, kontinuerlig forretning, derivasjon og drøfting av eksponential- og logaritmefunksjoner
- Finansmatematikk: Rekker, annuitet, nåverdi, effektiv rente
- Funksjoner av flere variable: Partielle deriverte, stasjonære punkter. Maksimums- og minimumsproblemer for to variabler. Maksimums- og minimumsproblemer under bibetingelser (anvende Lagranges metode)
- Enkel integralregning: Den antideriverte, areal under kurver og det bestemte integral, tilpasses anvendelsen i statistikk og i bedrifts- og samfunnsøkonomiske emner.

Organisering og arbeidsmåter

Undervisningen starter etter at forkurset i matematikk er avsluttet. I tillegg til plenumsforelesninger arbeider studentene med oppgaveløsning i grupper under veiledning av studentassistenter.

Forkunnskaper / Sammenheng med andre fag

Kunnskaper i algebra og funksjonslære tilsvarende 2MX/2MZ i videregående skole. Studenter uten nødvendige forkunnskaper tilbys forkurs.

Arbeidskrav/Fagkrav

Ingen

Vurdering

Individuell skriftlig eksamen på 4 timer i slutten av semesteret. I karaktersetting benyttes graderte karakterer. Ekstern sensor godkjenner eksamensoppgavene og vil sammen med faglærer bedømme eksamensbesvarelsene.

Pensum

Bjørnestad, Olsson, Søyland og Tolcsiner. 2001 *Matematikk for økonomi og samfunnsfag*.
5. utg. Kristiansand: Høyskoleforlaget

NSTA04V Statistikk

Gjelder for:	2006-2007	Semester:		Studium:
Studiepoeng:	5	Andre		Bachelor obligatorisk
Fagansvarlig:	Bjørnar Larssen			

Mål

Emnet skal gi studentene grunnleggende kunnskaper i sannsynlighetsregning og statistikk. Det legges spesiell vekt på å vise anvendelse av statistiske metoder innen emneområdet bedrifts- og samfunnsøkonomi. Ved oppgaveregning skal studentene få innsikt og trening i bruk av viktige statistiske metoder.

Innhold

- Beskrivende statistikk: Beliggenhetsmål, spredningsmål, frekvensfordelinger, grafiske fremstillinger
- Sannsynlighetsregning kombinatorikk: Sannsynlighetsbegrepet, sannsynlighetsmodeller, regning med sannsynligheter, betingede sannsynligheter
- Diskrete tilfeldige variabler. Beregning av forventning og varians: Binomisk fordeling, hypergeometrisk fordeling, poissonfordeling m.m.
- Kontinuerlige tilfeldige variabler. Normalfordeling/normaltilnærming, t-fordeling m.m.
- Flere tilfeldige variabler. Simultan sannsynlighetsfordeling: Beregning av forventning, varians og kovarians
- Estimering: Punktestimering og intervallestimering
- Hypotesetesting: Hypoteser, signifikansnivå, testmetode, styrkefunksjon
- Hypotesetest i målemodell og binomisk modell, kjikvadrattester m.m.
- Enkel korrelasjons- og regresjonsanalyse: Estimering og hypotesetest for regresjonskoeffisienten, prediksjon

Organisering og arbeidsmåter

Det undervises hovedsakelig i plenumsforelesninger. Arbeid med oppgaver er av vesentlig betydning for å oppnå innsikt i faget. Regneark eller spesialisert statistisk programvare kan bli benyttet.

Forkunnskaper / Sammenheng med andre fag

Forkunnskaper tilsvarende Matematikk. Faget er et grunnleggende verktøyfag for en rekke bedriftsøkonomiske fag og for revisjonsfagene i 3. året ved Revisorstudiet. Det gir også nødvendig bakgrunn for kurset samfunnsvitenskaplig metode.

Arbeidskrav/ Fagkrav

Ingen

Vurdering

Individuell skriftlig eksamen på 4 timer i slutten av semesteret. I karaktersetting benyttes graderte karakterer. Ekstern sensor godkjenner eksamensoppgavene og vil sammen med faglærer bedømme eksamensbesvarelsene.

Pensum

Ubøe, Jan og Kjell Jørgensen. 2004. *Statistikk for økonomifag*, Gyldendal Akademisk Forlag

NSVM07V Samfunnsvitenskapelig metode

Gjelder for:	2006-2007	Semester:		Studium:
Studiepoeng:	10	Fjerde		Bachelor obligatorisk
Fagansvarlig:	Siv Marina Karlsen			

Mål

Studentene skal tilegne seg grunnleggende forståelse for forskningsmetode knyttet til økonomisk-administrative problemer. De vil få innføring i de ulike trinn som utredningsarbeidet består i fra problemformulering, via datainnsamling og -analyse til rapportskriving. Faget skal gjøre studentene i stand til å gjennomføre enkle undersøkelser og skrive prosjektoppgave under veiledning.

Innhold

- Generelle krav til forskning
- Ulike typer forskningsopplegg
 - Eksplorerende
 - Beskrivende-
 - Kausale
- Formål og valg av tema – problemformulering
- Teori og litteratursøk
- Fra teoretiske begreper til operasjonelle indikatorer
 - Målemetoder-
 - Reliabilitet og validitet
- Metode for å samle inn data
 - Sekundærdata
 - Primærdata
 - Utvalgsproblematikk
- Dataanalyse
 - Metoder for analyse og tolkning av data
- Rapportskriving

Organisering og arbeidsmåter

Kurset gjennomføres ved forelesninger, diskusjoner i plenum og gruppearbeid. Kurset legges opp med sikte på å hjelpe studentene i deres arbeid med bacheloroppgaven.

Arbeidskrav/Fagkrav

Bestått eksamen i Statistikk. To innleveringsoppgaver må være godkjent for å kunne gå opp til eksamen.

Vurdering

Kurset avsluttes med innlevering av en én-ukes hjemmeeksamen som skal løses individuelt eller i gruppe på inntil tre studenter. I karaktersetting benyttes graderte karakterer. Det vil bli brukt ekstern sensor som sammen med faglærer bedømmer besvarelsene.

Pensum

Johannessen, Kristoffersen og Tufte. 2004 Forskningsmetode for økonomisk-administrative fag
Troye, S.V. & Grønhaug, K. 2002. Utredningsmetodikk – hvordan skrive en utredning til glede for både deg selv og andre, 3. utgave, Oslo:Tano

Anbefalt litteratur

Saunders, M., Lewis, P. & Thornhill, A. 2003. *Research Methods for Business Students*, 3rd edition, Prentice Hall

NMF06H Markedsføring

Valid for:	2006-2007	Semester:		Studium:
Studiepoeng:	5	første		Bachelor obligatorisk
Fagansvarlig:	Fred Strønen			

Mål

Kurset skal gjøre studentene kjent med sentrale begreper, teorier og modeller innenfor markedsføring. Studentene skal, med utgangspunkt i en grunnleggende teoriforståelse bli i stand til å diskutere enklere markedsføringsproblemer i praksis.

Innhold

- Markedsføringens rolle og omgivelser
- Strategi og markedsplanlegging
- Kjøpsadferd forbruker og bedriftsmarkedet
- Markedssegmentering og målgrupper
- Markedsanalyser og prognoser
- Produktutvikling
- Distribusjon
- Prispolitikk
- Markedskommunikasjon og salg
- Relasjonsmarkedsføring
- Organisering av markedsføringsfunksjonen
- Internasjonal markedsføring
- Kontroll av markedsføringen

Organisering og arbeidsmåter

Det undervises hovedsakelig i plenumsforelesninger. Studentene vil i tillegg delta i casearbeid; dels i selvstendige arbeidsgrupper og dels ved fellesdiskusjoner i plenum.

Forkunnskaper/Sammenheng med andre fag

Kurset har nær tilknytning til bedriftsøkonomisk analyse. Emneområdet berører også det juridiske fagområdet og samfunnsøkonomi.

Arbeidskrav

Ingen.

Vurdering

Individuell skriftlig skoleeksamen på 4 timer avholdes i slutten av semesteret, og teller 60 % av endelig karakter. I løpet av kurset skal det leveres inn en oppgave i gruppe som teller 40 %. Ekstern sensor benyttes i vurderingen av skoleeksamen. I karaktersettingen benyttes graderte karakterer. For å bestå faget må både oppgave og skriftlig skoleeksamen være bestått. Ved ny/utsatt eksamen må man ta den delen som ikke er bestått (oppgaven eller skoleeksamen).

Pensum

Framnes, R., A. Pettersen og H.M. Thjømøe. 2006 *Markedsføringsledelse*, 7. utg. Oslo: Universitetsforlaget.

NORGI05H Organisasjon I

Gjelder for:	2006-2007	Semester:		Studium:
Studiepoeng:	10	Tredje		Bachelor obligatorisk
Fagansvarlig:	Erik Døving			

Mål

Målsettingen med kurset er å gi en innføring i hvordan organisasjoner fungerer, og hvordan mennesker påvirker og påvirkes av organisasjoner de arbeider i. Dette gjøres ved å studere begreper, modeller og teorier i organisasjonsteori og organisasjonspsykologi. Det legges vekt på å utvikle evnen til å analysere og forstå organisasjonsfaglige problemstillinger ved hjelp av anvendelse av teoretisk innsikt.

Innhold

Faglige emner som gjennomgås er organisasjonsfagets historikk, ulike faglige perspektiver, effektivitet, mål, strategi, teknologi, organisasjonsstruktur og organisasjonsdesign, organisasjonskultur, organisasjonens omgivelser, ledelse, makt og konflikt, mellommenneskelige relasjoner og grupper, kommunikasjon, beslutningsatferd, motivasjon og belønninger, holdninger, persepsjon, emosjoner og personlighet.

Organisering og arbeidsmåter

Det undervises hovedsakelig i plenumsforelesninger. Det legges vekt på gruppeoppgaver og aktiv deltakelse fra studentene på forelesningene. Videre skal studentene jobbe med oppgaveløsning både individuelt og i grupper utenom fellesforelesningene. Det forventes at studentene bygger opp sin egen mappe med oppgaveløsning både individuelt og i grupper. Som en del av kurset inngår et obligatorisk prosjektarbeid. Dette arbeidet skal gjennomføres i grupper på minst 3 personer. Prosjektarbeidet skal oppøve studentenes evne til å anvende teori på et praktisk case, samt deres evne til å jobbe i team. Studentene vil gruppevis få tilbakemelding på dette arbeidet fra faglærer. For studenter som driver studentpolitisk eller annet frivillig arbeid, kan prosjektarbeidet knyttes opp mot dette arbeidet.

Forkunnskaper/Sammenheng med andre fag

Faget har sammenheng med bedriftsøkonomiske fag, foretaksstrategi, markedsføring, og samfunnsvitenskapelig metode.

Arbeidskrav/fagkrav

Godkjent/fullført prosjektarbeid er en forutsetning for å kunne gå opp til eksamen.

Vurdering

Individuell, skriftlig eksamen på 4 timer avholdes i slutten av semesteret med gradert karakter. Ekstern sensor vil i tillegg til å godkjenne eksamensoppgaven sensurere besvarelsene sammen med faglærer.

Pensum

Jacobsen & Thorsvik. *Hvordan organisasjoner fungerer* Fagbokforlaget. Siste utg.
Kaufmann, Geir & Astrid Kaufmann. *Psykologi i organisasjon og ledelse*. Fagbokforlaget. Siste utg.
Arbeidsbøker som følger lærebøkene

NORG206V Organisasjon II

Gjelder for:	2006-2007	Semester:		Studium:
Studiepoeng:	5	Fjerde		Bachelor obligatorisk
Fagansvarlig:	Erik Døving			

Mål

Målsettingen med kurset er å utdype studentenes teoretiske kunnskap og forståelse i sentrale organisasjonsteoretiske og organisasjonspsykologiske temaer, som kan brukes til å analysere, forstå og forklare organisasjonsatferd. Gjennom kunnskap om og innsikt i bruk av begreper, modeller, teorier og praktiske eksempler (case) skal studentene utvikle evnen til å drøfte, analysere, og forstå organisasjonsfaglige problemstillinger og løsninger.

Innhold

Utvalgte temaer som ble gjennomgått i grunnleggende organisasjonsfag vil bli utdypet. Det vil bli lagt vekt på endring og utvikling i organisasjoner. Tema som velges ut kan variere noe fra år til år.

Organisering og arbeidsmåter

Det vil bli brukt varierte arbeidsmåter som forelesninger, oppgaveløsning og innlevering av studentarbeider. Som en del av kurset inngår obligatorisk prosjektarbeid. Dette arbeidet skal gjennomføres i grupper på minst tre personer. Prosjektarbeidet skal oppøve studentens evne til å anvende teori på et praktisk case, samt deres evne til å arbeide i team.

Forkunnskaper/Sammenheng med andre fag

Faget har særlig sammenheng med organisasjon I, ledelse og foretaksstrategi, samt med markedsføring, bedriftsøkonomiske fag og samfunnsvitenskapelig metode.

Arbeidskrav/fagkrav

Bestått eksamen i Organisasjon I er et krav for å ta eksamen. Studentene må ha godkjent en prosjektoppgave for å gå opp til eksamen.

Vurdering

Individuelle skriftlig eksamen på 4 timer avholdes i slutten av semesteret. Det blir gitt graderte karakterer. Ekstern sensor vil i tillegg til å godkjenne eksamensoppgaven sensurere besvarelsene sammen med faglærere.

Pensum

Jacobsen, Dag Ingvar. 2004. *Organisasjonsendringer og endringsledelse*. Bergen: Fagbokforlaget. Siste utg. 333 sider.

Utvalgte artikler.

NFSTRA06V Foretaksstrategi

Gjelder for:	2006-2007	Semester:		Studium:
Studiepoeng:	5	Fjerde		Bachelor obligatorisk
Fagansvarlig:	Fred Stønen			

Mål

Kurset skal gjøre studentene kjent med sentrale begreper, teorier og modeller innenfor strategifaget. Studentene skal med teoretisk forståelse være i stand til å kunne bidra i strategiarbeid for å lage analyser basert på de sentrale teoretiske perspektivene i kurset. Det er også et formål å skape en forståelse for hovedutfordringene innenfor strategi implementering.

Innhold

- Introduksjon til strategi
- Historisk utvikling av strategiske teorier
- Strategiprosesser
- Utforming av visjon, forretningside og mål
- Strategisk analyse – eksterne faktorer
- Strategisk analyse – interne faktorer
- Valg av strategi
- Iverksettelse
- Evaluering og kontroll

Organisering og arbeidsmåter

Plenumsforelesninger og gruppearbeid. Selvstendige arbeidsgrupper vil bli etablert for å løse ulike problemstillinger og levere inn fagoppgaver underveis i kurset.

Forkunnskaper/Sammenheng med andre fag

Studentene skal ha introduksjonskurs i markedsføring og organisasjonsteori fra før, da kurset har nær tilknytning til markedsføring og organisasjonsteori.

Arbeidskrav/Fagkrav

Ingen

Vurdering

Fire timers skriftlig skoleeksamen i slutten av semesteret teller 60 % av endelig karakter i faget. Mappevurderingen teller 40 % av karakteren og består av to oppgaver med innlevering i løpet av semesteret. Ekstern sensor oppnevnes for å vurdere skriftlig eksamen sammen med intern sensor. I karaktersettingen benyttes graderte karakterer. For å bestå faget må både mappen og skriftlig eksamen være bestått. Ved ny/utsatt eksamen må man ta den delen som ikke er bestått.

Pensum

Roos, G., Von Krogh, G. og J. Roos. *Innføring i strategi*, 4. utg. Fagbokforlaget.
Artikler annonseres i løpet av kurset, på maks ca. 100 sider for å supplere boken.

NREV04H Revisjon

Gjelder for:	2006-2007	Semester:		Studium:
Studiepoeng:	20	Femte og		Revisor obligatorisk
Fagansvarlig:	Gunnar Engelsåstrø	sjette		

Mål

Gi innføring i rammebetingelser, revisjonsteori, revisjonsmetoder for revisor i privat og offentlig sektor.

Innhold

Rammebetingelser for revisjon

- Rammebetingelser for revisjon i privat sektor
- Rammebetingelser for revisjon i offentlig sektor
- Revisors rolle i samfunnet
- Behov for revisjon og revisjonsplikt
- Godkjenning av revisorer
- Objektivitet og uavhengighet
- Revisors oppgaver
- Taushets- og opplysningsplikt
- Nye oppdrag og fratreden
- Erstatningsansvar
- Sanksjoner mot revisor
- Kvalitetskontroll

Revisjon og etikk

- Etske problemer innenfor revisjon
- Generell etisk teori

Revisjonsteori og -metode

- Revisjonsteori
- Planlegging
- God revisjonsskikk
- Forvaltningsrevisjon
- Forretningsforståelse, kunnskap om revisjonsklientens virksomhet og vurdering av intern kontroll inklusive revisjon i IT-miljø
- Vurdering av risiko og vesentlighet
- Valg av revisjonshandlinger
- Revisjonsbevis og testmetoder
- Vurdering av fortsatt drift og hendelser etter balansedagen
- Mislighetsoppdagelse
- Vurdering av revisjonsbevis og dokumentasjon
- Revisors rapportering (brev, revisjonsberetning, likningsmyndigheter mv.)
- Revisors spesialområder og beslektede tjenester
- Assurance-tjenester

Organisering og arbeidsmøter

Det undervises ca. 120 timer, hovedsakelig i plenumsforelesninger. Arbeid med oppgaver er av vesentlig betydning for å oppnå innsikt i faget.

Forkunnskaper/sammenheng med andre fag

Dette faget må spesielt sees i sammenheng med Årsregnskap og god regnskapsskikk samt Regnskap og budsjettering i offentlig sektor.

Arbeidskrav/fagkrav

Eksamen i Regnskap for revisorer må være bestått før eksamen kan avlegges, og prosjektoppgaven i 3. år må være godkjent.

Prosjektoppgaven er et selvstendig tverrfaglig arbeid som kombinerer fagene i 3. år. Det går ut på å foreta revisjonshandlingene for et mindre firma. Nærmere informasjon om prosjektoppgaven gis av fagansvarlig.

Vurdering

Individuell skriftlig eksamen på 6 timer i slutten av siste semester. Det gis graderte karakterer. Det benyttes ekstern sensor som sammen med faglærer sensurerer besvarelsene.

Pensum

Gulden, Bror Petter. *Revisjon - teori og metode*. Siste utg. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag,

Gulden, Bror Petter. *Den eksterne revisor*. Siste utg. Oslo: Universitetsforlaget

Lillestøl, Jostein. 2000. *Statistiske metoder i revisjon*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag.

Sunde, Øyvind. 2004. *Kommuneregnskapet*.

Kommunale økonomibestemmelser, kommuneloven og diverse forskrifter

Statlige økonomibestemmelser, Økonomireglementet, Bevilgningsreglementet

NÅRS03H Årsregnskap/God regnskapsskikk

Gjelder for:	2006-2007	Semester:		Studium:
Studiepoeng:	15	Femte og		Revisor obligatorisk
Fagansvarlig:	Gunnar Engelsåstrø	Sjette		

Mål

Gi innføring i årsoppgjør/god regnskapsskikk for privat sektor,

Innhold

- Generelle krav til årsregnskapet
- Behandling av alle hovedpostene i balansen og resultatregnskapet
- Noter til regnskapet
- Årsberetningen
- Konsernregnskap
 - Skatt i konsern
 - Egenkapitalmetoden
 - Fusjoner og fisjoner

Organisering og arbeidsmåter

Det undervises ca. 45 timer hvert semester, hovedsakelig i plenumsforelesninger. Arbeid med oppgaver og case er av vesentlig betydning for å oppnå innsikt i faget.

Forkunnskaper/sammenheng med andre fag:

Undervisningen her forutsetter at alle bedriftsøkonomiske kurs i det økonomisk/administrative studiet er bestått. Det er spesielt viktig at studentene er fortrolig med regnskap, regnskapsteori og årsavslutning. Regnskap for revisorer har spesielt mye sammenheng med revisjonsfaget.

Arbeidskrav / Fagkrav

Eksamen i Regnskap for revisorer må være bestått før eksamen kan avlegges, og prosjektoppgaven i 3. år må være godkjent.

Prosjektoppgaven er et selvstendig tverrfaglig arbeid som kombinerer fagene i 3. studieår. Det går ut på å foreta revisjonshandlingene for et mindre firma. Nærmere informasjon om prosjektoppgaven gis av fagansvarlig.

Vurdering

Individuell skriftlig eksamen på 6 timer i slutten av siste semester. Det gis graderte karakterer. Det benyttes ekstern sensor som sammen med faglærer sensurerer besvarelsene.

Pensum

Huneide, Jens-Erik, Kirsten Pedersen, Hans Robert Schwencke og Tom Sørensen. 2003. *Årsoppgjøret i teori og praksis* Oslo: Gyldendal Akademisk Forlag, kapittel 1-42, 45-48, 50-52

Diverse artikler fra Revisjon og Regnskap

Støttelitteratur. 2005. *Revisors Håndbok* Den norske revisorforening

NSKREV06H Skatterett

Gjelder for:	2006-2007	Semester:		Studium:
Studiepoeng:	20	Femte og		Revisor obligatorisk
Fagansvarlig:	Erik Friis Fæhn	sjette		

Mål

Kurset gir grundige kunnskaper om og god forståelse av reglene om formues- og inntektsbeskatning, med særlig vekt på praktisering i en økonomisk sammenheng. Studentene skal kunne praktisere reglene både i og utenfor næringsforhold, inklusiv utfylling av ligningspapirer. Næringsbeskatning, herunder skattlegging av selskaper og selskapsdeltakere, samt omstrukturering, virksomhetsoverdragelse og generasjonsskifte, utgjør en betydelig del av kurset. Videre gis det en innføring i grunnprinsippene i skatteretten, herunder lovforståelse, lovanvendelse og bruk av rettskilder, ligningsforvaltningsrett, skattebetaling og skatteinnfordring. Kurset gir også innføring i merverdiavgift, arbeidsgiveravgift og arveavgift, med særlig vekt på praktisering i en økonomisk sammenheng.

Innhold

Kurset gir en oversikt over det norske skattesystemet når det gjelder skattepliktig formue og inntekt av eiendom, kapital og arbeid. Det blir lagt vekt på reglene for beskatning av personer for inntekt av arbeid og personinntekt samt reglene for formue og inntekt av eiendom og kapital. Sentralt står skattlegging av selskap og selskapsdeltakere. Kurset skal også gi grundig kjennskap til merverdiavgiftssystemet, herunder et visst kjennskap til de materielle reglene. Reglene for skattebetalingsordningen, Folketrygden og ligningsforvaltningen behandles i hovedtrekk.

Del I Grunnprinsipper, personbeskatning, ligningsforvaltning, mv.

- Innføring i grunnprinsippene i skatteretten – herunder de forskjellige skattegrunnlag
- Formues- og inntektsbeskatning utenfor næring (personbeskatning) – herunder alminnelig inntekt, personinntekt og nettoformue
- Innføring i ligningsforvaltningsrett, - herunder ligningsbehandling, endring av ligning, klageadgang, kompetanseregler og sanksjoner overfor skatteyter
- Utfylling av ligningspapirer
- Innføring i skattebetaling og innfordring, - herunder forskuddstrekk i arbeidsinntekt, forskuddsskatt og etterskuddspliktige
- Arbeidsgiveravgift, med særlig vekt på behandling av naturallytelser og utgiftsgodtgjørelser

Del II - Næringsbeskatning

- Innføring i næringsbeskatning, med særlig vekt på forskjeller fra personbeskatning
- Alminnelig inntekt i næringsvirksomhet, med særlig vekt på tidfesting av inntekter og kostnader, herunder forskjeller til regnskapslovens regler
- Særregler i tilknytning til aksjeselskaper og aksjonærer – herunder utsatt skatt-modellen og korreksjonsinntekt
- Særregler i tilknytning til deltakerlignede selskaper
- Personinntekt i næring (beregnet personinntekt), herunder vilkår, beregning og tilordning /fordeling på aktuelle eiere
- Omstrukturering, virksomhetsoverdragelse og generasjonsskifte, herunder skattefrie ordninger og sammenligning av forskjellige selskapsformer og alternative gjennomføringsformer, skattlegging av selskap og selskapsdeltaker
- Utfylling av ligningspapirer – herunder avstemming av midlertidige forskjeller mellom finansregnskap og skatteregnskap

Del III – Avgiftsrett

- Merverdiavgiftssystemet – herunder avgiftspliktens omfang (avgiftsområdet) og mulighet for frivillig avgiftsregistrering, avgiftsgrunnlaget og særskilte fritak for utgående merverdiavgift og særskilte begrensninger i fradragsretten for inngående merverdiavgift
- Arveavgift – herunder avgiftspliktens omfang og arveavgiftsgrunnlaget, med særlig vekt på generasjonsskifte i næring

Organisering og arbeidsmåter

Det undervises ca. 120 timer, hovedsakelig i plenumsforelesninger. Arbeid med oppgaver er av vesentlig betydning for å oppnå innsikt i faget.

Forkunnskaper / Sammenheng med andre fag

Faget har sammenheng med Årsregnskap/god regnskapsskikk.

Arbeidskrav / Fagkrav

Eksamen i Regnskap for revisorer må være bestått før eksamen kan avlegges, og prosjektoppgaven i 3. år må være godkjent.

Prosjektoppgaven er et selvstendig tverrfaglig arbeid som kombinerer fagene i 3. år. Det går ut på å foreta revisjonshandlingene for et mindre firma. Nærmere informasjon om prosjektoppgaven gis av fagansvarlig.

Vurdering

6 timer skriftlig eksamen i slutten av siste semester. Det gis graderte karakterer. Det benyttes ekstern sensor som sammen med faglærer sensurerer besvarelsene.

Pensum

Lars Fallan. *Innføring i skatterett* Siste utg. Oslo: Gyldendal Akademisk Forlag

Lars Fallan. *Studiebok til Innføring i skatterett* Siste utg. Oslo: Gyldendal Akademisk Forlag

Bjørn Torgrimsen. *Oppgavesamling i skatterett* Revisoreksamen Siste utg. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag

Refsland, Thor. *Lærebok i merverdiavgift*. Siste utg.

Skattebetalerforeningen

Støttelitteratur:

Brudvik, Arthur J. *Skatterett for næringsdrivende*. Siste utg. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag

Brudvik, Arthur J. *Oppgavesamling*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag

Gjems-Onstad, Ole. 2003. *Norsk bedriftsskatterett*. Gyldendal Akademisk Forlag

Gjems-Onstad, Ole og Tor S. Kildal. 2005. *MVA-kommentaren*. Gyldendal Akademisk Forlag

Fritsch, Tore, Svein Tore Nilsen og Jan Syversen: *Skattenøkkel*. Skattebetalerforeningen, siste utg.

NRBO04H Regnskap og budsjettering i offentlig sektor

Gjelder for:	2006-2007	Semester:		Studium:
Studiepoeng:	5	Femte		Revisor obligatorisk
Fagansvarlig:	Gunnar Engelsåstrø			

Mål

Å gi innføring i kommunal/fylkeskommunal og statlig forvaltnings regnskapsprinsipper og økonomibestemmelser.

Innhold

Fylkeskommunal og kommunal regnskapsføring og rapportering

- Kort innføring i kommunale institusjoner
- Regnskapsregler og prinsipper
- Grunnleggende føring og spesielle transaksjoner
- Årsavslutning og regnskapsrapportering med fokus på:
 - Kommunelovens økonomibestemmelser -
 - Økonomiplan og årsbudsjett
 - Regnskaps- og budsjettforskrifter
 - Kommunale regnskapsstandarder

Statlig regnskapsføring og rapportering

- Kort innføring i statlige institusjoner
- Hovedprinsipper for statlig budsjett- og regnskapsføring
- Gjennomgang av Stortingets bevilgningsreglement og statens økonomireglement
- Gjennomgang av Stortingsmelding nr 3 og Stortingsproposisjon nr 1
- Økonomistyring og regnskapsføring på institusjonsnivå
- Regnskapsprinsipper i virksomheter med nettobudsjettering
- Andreassenutvalget, nye regnskapsprinsipper i staten
- Kort om regnskapsorganisering i statsforvaltningen, konsernkontoordningen

Organisering og arbeidsmåter

Det undervises ca. 45 timer, hovedsakelig i plenumsforelesninger. Arbeid med oppgaver er av vesentlig betydning for å oppnå innsikt i faget.

Forkunnskaper / Sammenheng med andre fag

Faget har sammenheng med Revisjon, spesielt den delen som behandler offentlig revisjon.

Arbeidskrav

Ingen

Vurdering

3 timer skriftlig eksamen i slutten av femte semester. Ekstern sensor vil, i tillegg til å godkjenne eksamensoppgaven, sensurere besvarelsene sammen med faglærer.

Pensum

Øyvind Sunde. 2004. *Kommuneregnskapet*, 4. utg. NKK Kommunal Økonomisk Forlag, unntatt kapittel 13.

Forskrift om kommunale og fylkeskommunale årsbudsjetter
Forskrift om kommunale og fylkeskommunale årsregnskap og årsberetning
Forskrift om rapportering fra kommuner og fylkeskommuner (KOSTRA)
Forskrift om kommunale og fylkeskommunale garantier
Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning
KRS (F) 1 Klassifisering av anleggsmidler, omløpsmidler, langsiktig gjeld og kortsiktig gjeld
KRS (F) 2 Anskaffelseskost og opptakskost for balanseposter
KRS (F) 3 Avdrag på lån – når skal avdrag føres i investeringsregnskapet
KRS (HU) 4 Avgrensning mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet
KRS (Notat) Avdragsfond etter de tidligere reglene – Hvordan skal disse fondene behandles?
KRS (Notat) Tiltak av investeringsmessig karakter

For samtlige forskrifter gjelder at også kommentarer, merknader, orienteringer, skjemaer og vedlegg med mer inngår som en del av pensum.

Økonomireglementet for staten med kommentarer (Ny versjon)
Bevilgningsreglementet av 19.11.1959 med senere endringer og unntaksbestemmelser
Finansdepartementet. Rundskriv 4/2003 som supplerer bevilgningsreglementet
Stortingets forretningsorden § 19
Statlige regnskapsstandarder. SRS 1, 2, 9 og 10.

NRENG06H English for Accountants

Valid for:	2006-2007	Semester:	Programme	
Credits:	5 ECTS	Fifth and sixth	Bachelor of Accounting	Optional
Instructors:	S. B. Wangsness			

GOALS

The main purpose of the course is to improve the students' ability to communicate in English both in writing and orally. It will develop the students' competence in using English in the workplace and increase their professional vocabulary in English, i.e. economic/financial terminology with special emphasis on accounting and auditing terms. The course will also prepare the students to deal with real situations in the business world and challenge their analytical skills.

CONTENTS

- Practical language training/grammar
- Business letters
- Translation from Norwegian into English
- Financial statements / annual reports / accounting terminology
- Case studies - business communication
- Presentation technique
- Oral practice
- Text study: comprehension and comments
- Various written exercises: summaries, reports, short essays etc.
- Study of selected topics from accounting/ financial literature

ORGANIZATION / STUDY METHODS

The teaching consists of 12 hours in the autumn semester, and 28 hours in the spring semester. The instruction will be given in the form of class discussions, group work, case studies, oral presentations and lectures. Regular attendance and active participation in classroom activities are expected. There are also written assignments. Independent study is required. The students will receive both written and oral feedback from the instructor.

PREREQUISITES / RELATED COURSES

Exam in English from secondary school or equivalent knowledge of English is required to be accepted for this course. A large part of the syllabus is related to subjects within business and economics.

COURSE REQUIREMENTS

Part of this course involves the development of **a portfolio** based on the following **obligatory** elements:

Three short written assignments (business letter and CV, translation, text analysis)

A report or essay, approximately 1000 words, on an assigned accounting topic

An individual 10-minute oral presentation

The portfolio of the student's work must be approved by the instructor before the student is eligible

Fagplan for bachelor i revisjonsfag

to take the final exam. In the case where the portfolio is not approved, the student is permitted to make improvements before the last day of classes in this course. Then the instructor will re-evaluate the portfolio.

EVALUATION

An individual written (2.5 ECTS credits) and oral (2.5 ECTS credits) exam will be held in March.

The written exam (3 hours) consists of the following three parts:

Business letter or report or short essay

Translation from Norwegian into English and vocabulary exercises

Text study: comprehension questions and explanation of business/accounting terminology. One question may require a longer answer based on your syllabus.

The oral exam (20 minutes) consists of the following two parts:

A 7-minute presentation of an individually chosen topic on a current political, social or economic issue. The topic must be approved by the instructor. (PowerPoint or transparencies, but no manuscript)

Discussion of one of the cases from the syllabus

An external examiner will be used both for the oral and the written exams. Letter grades from A to F will be given. Both exams must be passed in order to pass the course.

REQUIRED READING

Compendium in English grammar

Hansen, E.: *Bedre engelsk forretningsspråk*, selected pages. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag, 2002.

Rodgers, D.: *Business Communications*, cases 1, 3, 5, 8, 9. Cambridge University Press, 2002.

Compendium with texts on various business/ accounting issues

Lectures and handouts (translations, exercises, current texts, articles, short cases) are part of your syllabus.